

Nr 21

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar inom taxeringsorganisationen i Stockholm, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte i ämnet väckt motion.

I en den 30 januari 1959 dagtecknad proposition, nr 47, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

a) antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623),

b) besluta, att den för riket i övrigt gällande organisationen med taxeringsassistenter skall införas i Stockholm enligt de riktlinjer som angivits i propositionen; samt

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för överståthållarämbetet uppföra 15 tjänster såsom taxeringsassistent i Ao 17.

Propositionen har såvitt avser det under c) framlagda förslaget hänvisats till statsutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

Till utskottet har hänvisats den i anledning av propositionen väckta motionen II: 483 av herr *Kollberg*, vari hemställts, »att riksdagen måtte med tillstyrkande av den föreliggande propositionen framhålla att arbetet med nyorganisationen av taxeringsavdelningen vid Överståthållarämbetet bedrivs med största skyndsamhet och att Överståthållarämbetet äger intill dess den nya organisationen fastställts föra en personalpolitik i överensstämmelse med i motionen angivna riktlinjer».

Beträffande de skäl som anförts till stöd för de i motionen framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I samband med 1956 års taxeringsreform beslöts, att taxering av rörelseidkare och andra skattskyldiga med svårkontrollerade inkomstförhållanden skulle verkställas av särskilda taxeringsnämnder med biträde av heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter. Denna organisation skulle dock tills vidare inte tillämpas inom Stockholm.

Efter särskild utredning i ämnet föreslås, att taxeringsassistenttjänster skall inrättas även i huvudstaden. Under de två närmaste budgetåren skall enligt förslaget anställas högst 15 assistenter. Avsikten är, att nyanställningen av assistenter så snart ske kan skall motsvaras av indragningar på överståthållarämbetets taxeringsavdelning av vissa tjänster i akademikerkarriären.

Mot bakgrunden av vissa vid remissbehandlingen diskuterade förhållanden förordas, att en utredning om taxeringsavdelningens framtida organisation skall verkställas av överståthållarämbetet samt att det slutliga antalet taxeringsassistenter skall fastställas först sedan denna utredning slutförts.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag
till
förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956
(nr 623)

Härigenom förordnas, att 16 § 4 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 skall upphöra att gälla samt att 6 § 2 mom. och 16 § 1 mom. samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

6 §.

2 m o m. För särskild — — —
biträda nämnden.

*Vad nu sagts skall dock icke gälla
Stockholm.*

16 §.

1 m o m. Det åligger — — — vid
taxeringsarbetet.

(Föreslagen lydelse)

6 §.

2 m o m. För särskild — — —
biträda nämnden.

*Vad ovan vid 3) stadgas skall icke
gälla Stockholm.*

16 §.

1 m o m. Det åligger — — — vid
taxeringsarbetet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinns under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 3—4.
- II. Nuvarande förhållanden m. m., s. 4—7.
- III. De sakkunnigas förslag, s. 7—14.
- IV. Remissyttrandena, s. 14—23.
- V. Departementschefen, s. 23—27.

I *motionen II: 483* framhålles att departementschefen i propositionen angivit, att en ytterligare utredning rörande organisationen av skatteavdelningen vid överståthållarämbetet skall verkställas inom ämbetet. Taxeringsavdelningens slutliga utformning skjutes härmed ytterligare på framtiden. I anslutning härtill har departementschefen uttalat, att om taxeringsassistenter anställs i Stockholm enligt vad som förordats i propositionen antalet kvalificerade befattningshavare vid taxeringsavdelningen kommer att öka. Enligt departementschefens mening bör denna ökning, i avbidan på ett slutligt ställningstagande till avdelningens organisation, hållas inom en så snäv ram som möjligt och de med assistentorganisationens införande följande indragningarna av andra tjänster därför påbörjas så snart som möjligt. Vidare har departementschefen framhållit att med hänsyn härtill vid uppkomna vakanser bör noga övervägas, om tjänsten bör upprätthållas i fortsättningen och i vart fall bör icke tjänster, som kan ifrågakomma till indragning, återbesättas med ordinarie innehavare. Motionären finner det ofrånkomligt att den ovisshet om framtidsutsikterna för taxeringsavdelningens personal som måste följa av detta uttalande i propositionen redan inom mycket kort tid kan komma att inverka menligt på taxeringsarbetet i Stockholm. De svårigheter som följer av en provisorisk organisation bör givetvis icke tillåtas medföra en sänkning av taxeringsavdelningens effektivitet. Denna får sin särskilda vikt genom det förhållandet att skatten i Stockholm utgör ca 20 à 25 procent av statens totala skatteinkomst. I anledning av departementschefens uttalande bör dock starkt framhållas, att större delen av tjänstemännen inom taxeringsavdelningen jämväl i framtiden erfordras hur omorganisationen än i sina enskildheter gestaltas. Hänsynen till arbetets behöriga bedrivande och jämväl till den för taxeringsarbetet i huvudstaden särskilt tränade personalens intressen bör leda till att tillfälliga förordnanden icke tillgripes i stället för befordran av meriterade tjänstemän. Det anförda leder vidare till att planerna på den nya organisationen utarbetas med största skyndsamhet och att personalpolitiken inte så utformas, att viss personal finner med sina intressen förenligt att söka sig tjänster utanför taxeringsavdelningen. Den erfarenhet och det kunnande som taxeringsavdelningens nuvarande tjänstemän besitter får icke förspillas genom att klarhet icke kunnat vinnas om den framtida organisationens gestaltning och ej heller får nyrekryteringen äventyras. Enligt motionärens mening bör överståthållarämbetet vid den förnyade utredning som förutskickas i propositionen icke bindas av direktiv, som skulle leda till en brådstörtad tjänsteindragning, utan hänsyn till återverkningarna å taxeringskontrollen under övergångstiden till det nya systemet.

Utskottet

I samband med 1956 års reform på taxeringsväsendets område tillskapades särskilda taxeringsnämnder för taxering av rörelseidkare m. fl. svårkontrollerade skattskyldiga. Dessa nämnder erhåller biträde av fast anställda taxeringsassistenter. Med hänsyn till de särskilda förhållandena i Stockholm beslöts emellertid att taxeringsassistenter tills vidare inte skulle anställas där. Den i huvudstaden rådande ordningen att befattningshavare vid överståthållarämbetet förordnas att såsom ett åliggande i tjänsten vara kronoombud i särskild taxeringsnämnd ansågs böra bibehållas tills vidare. Sedan särskild utredning i ämnet verkställdes, utmynnande i ett enhälligt förslag att man i Stockholm skulle övergå till den för landet i övrigt beslutade organisationsformen, har frågan nu tagits upp till behandling i den föreliggande propositionen nr 47. Därvid förordar departementschefen — i likhet med flertalet av de myndigheter, som yttrat sig över utredningens förslag — att, i överensstämmelse med vad som förutsattes vid 1956 års taxeringsreform, en assistentorganisation införes även i Stockholm. Under de närmaste två åren skall enligt förslaget anställas 15 taxeringsassistenter. Det slutliga antalet assistenter förutsättes skola fixeras först sedan en förnyad utredning verkställts rörande personalbehovet vid överståthållarämbetets taxeringsavdelning och den lämpliga organisationsformen för denna.

Utskottet tillstyrker förslaget att arbetet med granskning m. m. av de deklARATIONER, som skall handläggas av särskild taxeringsnämnd, efter hand övertas av taxeringsassistenter. Mot vad departementschefen förordat beträffande tillsättandet av taxeringsassistenter och deras tjänstgöringsförhållanden har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottet finner även lämpligt att i enlighet med vad departementschefen förordat en utredning vidtages av överståthållarämbetet rörande taxeringsavdelningens framtida organisation och att därvid expertis från organisationsnämnden anlitas.

Enligt departementschefens mening bör den ökning av antalet kvalificerade befattningshavare vid taxeringsavdelningen, som blir följderna om taxeringsassistenter anställs, hållas inom en så snäv ram som möjligt i avbidan på ett slutligt ställningstagande till avdelningens organisation. De med assistentorganisationens införande följande indragningarna av andra tjänster anser departementschefen därför böra påbörjas så snart som möjligt. Med hänsyn härtill bör vid uppkomna vakanser noga övervägas, om tjänsten bör upprätthållas i fortsättningen och tjänster som kan ifrågakomma till indragning bör i vart fall icke återbesättas med ordinarie innehavare.

I anledning av vad departementschefen i nyss angivna hänseende anfört framhålls i motionen II: 483 att den ovisshet om framtidsutsikterna för taxeringsavdelningens personal, som måste följa av detta uttalande i propositionen, redan inom mycket kort tid kan komma att inverka menligt på taxeringsarbetet i Stockholm. De svårigheter som följer av en provisorisk organisation bör givetvis, såsom framhållits i propositionen, icke tillåtas medföra en sänkning av taxeringsavdelningens effektivitet. Större delen av tjänste-

männen inom taxeringsavdelningen torde jämväl i framtiden erfordras, hur omorganisationen än i sina enskildheter gestaltas. Hänsynen till arbetets behöriga bedrivande och jämväl till den för taxeringsarbetet i huvudstaden särskilt tränade personalens intressen bör leda till att tillfälliga förordnanden icke tillgripes i stället för befordran av meriterade tjänstemän. Planerna på den nya organisationen bör utarbetas med största skyndsamhet och personalpolitiken bör icke utformas så att viss personal finner med sina intressen förenligt att söka sig tjänster utanför taxeringsavdelningen. Enligt motionärens mening bör överståthållarämbetet vid den förnyade utredningen icke bindas av direktiv, som skulle leda till en brådstörtad tjänsteindragning, utan hänsyn till återverkningarna å taxeringskontrollen under övergångstiden till det nya systemet.

Utskottet vill i anslutning till de synpunkter som framförts i motionen framhålla, att ställning till frågan huruvida taxeringsavdelningen i dess framtida gestaltning bör ha större eller mindre personaluppsättning än hittills inte kan tas förrän den ifrågasatta utredningen slutförts. Detta medför givetvis under mellantiden vissa olägenheter för nu anställda befattningshavare vid avdelningen, genom att deras framtida befodringsutsikter kan tänkas bli försämrade. För att detta tillstånd av osäkerhet inte skall vara längre än nödvändigt är det angeläget att den föreslagna utredningen bedrivs med skyndsamhet. Att under utredningstiden återbesätta tjänster, som kan tänkas bli indragna, med ordinarie innehavare bör emellertid icke komma i fråga; därigenom skulle en rationell lösning av organisationsfrågan försvåras.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 47, i vad densamma hänvisats till bevillningsutskottet,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) samt

2) besluta, att den för riket i övrigt gällande organisationen med taxeringsassistenter skall införas i Stockholm enligt de riktlinjer som angivits i propositionen;

B. att motionen II: 483 av herr Kollberg, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet anført, icke måtte, såvitt nu är i fråga, föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Söderquist, Oscar Carlsson, Bengtson, Wårnberg, Hellebladh och Mattsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg*, Allard, Magnusson i Borås, Christenson i Malmö, Engkvist, Larsson i Luttra* och Asp.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herr *Kollberg*.